

Teake Damstra bij de nieuwe accu.

FOTO: MARCEL VAN KAMMEN

Accu helpt bedrijven om stroomnetfile heen

RUTGER VAN DER MEIJ

DRIEZUM Hoe ontsnap je als ondernemer aan de groeiende wachtlijst voor het volle stroomnet? In Driezum werkt installateur Damstra aan lokale energiehubs voor bedrijven. „Yn 2028 binne wy *off grid*.“

Bijna 14.000 bedrijven staan inmiddels te popelen om toegang te krijgen tot elektriciteit, blijkt maandag uit nieuwe cijfers van de netbeheerders. Maar bij Novatec zullen ze daar niet meer zo van wakker liggen. Installatiebedrijf Koninklijke Damstra in Driezum voorzag het Groningse sociaal werkbedrijf dit jaar van een eigen hulpaansluiting.

De hoofdingrediënten: zonnepanelen, een grote accu, een biodieselaggregaat en een slim meetsysteem. „Dat systeem kin mei help van AI stroompiken oanwize“, legt directeur Teake Damstra uit. Het heeft er volgens hem al toe geleid dat machines bij Novatec, die voorheen op vaste tijden werden aangezwengeld, nu vaker draaien op een dalmoment.

Het zijn projecten waar Damstra steeds drukker mee is; het stroomnet is immers overvol. En ondanks rijksinvesteringen van 8 miljard euro per jaar, nam de wachtlijst voor ‘grootverbruikers’ de afgelopen zes maanden alsnog met 2000 toe.

In Friesland gaat het volgens netbeheerder Liander om 700 aanvragen van bedrijven die stroom willen afnemen. In meerdere Friese gebieden kunnen knelpunten in het net pas ver na 2030 worden opgelost.

Zolang willen ondernemers niet wachten, Damstra zelf ook

niet. Het installatiebedrijf wil begin 2028 helemaal zelfvoorzienend zijn. „Dan binne wy ek *off grid*. De nije accu leit hjir al.“

Ook hier zal een slim Energie Monitorings Systeem (EMS) het stroomgebruik dirigeren. „Dat systeem sjocht ek nei it waar.“ Zo kan EMS op bewolkte dagen met weinig zonne-opbrengst bepalen dat er even minder stroomcapaciteit beschikbaar is voor de auto-laadpalen. „En yn de winter, as der minder sinne is, sil it aggregaat mei biodiesel faker brûkt wurde.“

Daar waar bedrijven elkaar ook onderling helpen met stroom, kan zo een nieuwe energiehubs ontstaan. Damstra werkt er al aan op een bestaand Fries bedrijventerrein waarvan hij de naam nog niet kan noemen. De nieuwe Energiewet, die op 1 januari in werking treedt, maakt het makkelijker voor bedrijven om lokaal opgewekte stroom samen te delen of onderling te verkopen.

Om de uitbreiding van het stroomnet te versnellen, komt het kabinet op korte termijn verder met een ‘gedoogplicht’. Grondeigenaren kunnen dan geen bezwaar meer maken wanneer een netbeheerder bodemonderzoek wil doen voor het uitbreiden van het netwerk. Dat levert een tijdwinst van soms anderhalf jaar op.

Damstra zou dat toejuichen, want dat bezwaarprocedures de stroomtransitie kunnen verlenen, weet hij uit eigen ervaring. „Wy hawwe ien projekt dat dêrtroch al hast sân jier rint, dat leit no by de Hege Ried. En omdat de regels yn de tuskentiid feroare binne, moat aanst alles wer opnij.“